

Gerritjan van Luin

Gerritjan van Luin is zelfstandig coach en adviseur, en redacteur van *De Nieuwe Meso*.
E-mail: gvluin@gmail.com

Over denken en identiteit

Dick van der Wateren, oud-docent, maakt zich zorgen “dat kinderen op school hun nieuwsgierigheid verliezen omdat ze kennis voorgeschoteld krijgen waarover ze zelf niet meer kunnen nadenken, en mee experimenteren”. En precies dat is nodig om diep genoeg te kunnen leren. De denkende klas is Van Waterens handreiking om dat denken bij leerlingen te stimuleren. “Lesgeven uit verwondering”, noemt hij het zelf, waarin het stellen van goede vragen centraal staat. Wat dan goede vragen zijn komt uitgebreid aan de orde en de lezer vindt ook een aantal vraagvriendelijke werkvormen in het boek. Maar ‘handreiking’ is eigenlijk een te magere omschrijving van zijn boek, omdat Van der Wateren ook grote thema’s als wijsheid, waarheid en waarnemen aan de orde stelt. Het onderwijs, zo stelt hij, zou niet zozeer om het leren als wel om het leven moeten gaan. En daarin is het niet meer zo simpel om te weten wat nu wijs en waar is. Eigenlijk gaat het Van der Wateren om de dieperliggende zorg, “dat we jongeren afschepen met les-

stof” als antwoord op hun vragen over een toekomst die nogal ongewis is gelet op alle problemen waar we voor staan en waarmee zo mee verstrengeld zijn geraakt. Kortom, er staat nogal wat op het spel, voor de wereld, en daarmee voor de leraar en de leerling, zoals Van der Wateren betoogt in het slothoofdstuk, dat wat mij betreft ook heel goed als inleiding had kunnen dienen.

Dan was nog duidelijker geworden dat *De denkende klas* vooral een boek is dat over *identiteit* gaat. In de eerste plaats over die van de leraar: wat voor leraar wil je zijn? Denk je nog na over wat je werkelijk in je vak belangrijk vindt? Ben je nog wel bezig om leerlingen echt te begeleiden in hun groei naar volwassenheid? En hoeveel verwondering laat je zelf nog toe?

Die eigen positionering – en die heeft volgens Van der Wateren weinig te maken met het debat over directe instructie versus onderzoekend leren – heeft niet alleen voor de leraar en de vormgeving van diens vak gevolgen, maar vooral ook voor zijn bijdrage aan de identiteitsvorming van zijn leerlingen. Want als je met Van der Wateren van mening bent dat school ook over het leven en de wereld van je leerlingen gaat, heb je in elk geval de opdracht om hen (vragenderwijs) te helpen zich daartoe te verhouden. En dan is stevig kunnen nadenken wel een voorwaarde. ■

Gelezen:

- Dick van der Wateren (2020). *De denkende klas. Motiveer je leerlingen door samen met hen vragen te stellen en na te denken*. Tiel: Lannoo Campus